

BRIEFADVIES

26 november 2009

**Briefadvies betreffende het consensusvoorstel inzake de
jacht in vogelrijke gebieden – WBE Vogelsanck**

2009

Mevrouw Joke Schauvliege

Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Koolstraat 35 (verd. 5,6)

1000 Brussel

datum	26 november 2009
uw referentie	BL-FF/JACHT 09-11049
onze referentie	03.04/M6/09/0809
contact	Jan.verheeke@minaraad.be / 02 558 01 30
betreft	Briefadvies over het consensusvoorstel betreffende "jacht in vogelrijke gebieden" – WBE "Vogelsanck"

Mevrouw de Minister,

De Minaraad ontving uw adviesvraag inzake het consensusvoorstel betreffende de jacht in vogelrijke gebieden – WBE Vogelsanck op 4 november. In uw adviesvraagbrief vroeg u om advies "*tegen uiterlijk eind oktober*". Gezien de datum waarop de adviesvraag ons bereikte was het onmogelijk om hieraan te voldoen. Met het onderstaande formuleert de Minaraad een briefadvies ten aanzien van dit voorstel.

Voorafgaand wil de Minaraad de juridische achtergrond van deze procedure nog eens samenvatten:

- Grondslag van deze procedure is te vinden in artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 mei 2008, houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (hierna: "*jachtvoorwaardenbesluit*").
- Artikel 6, §1, bepaalt dat – inzake de in bijlage bij dat besluit opgesomde vogelrijke gebieden – de er actieve wildbeheereenheden en jachtrechthouders, in overleg met de plaatselijke reservaatbeheerders en de lokale landbouworganisaties, maatregelen moeten voorstellen "*die als oogmerk hebben om verstoring van de populaties watervogels waarvoor die gebieden zijn aangeduid, te vermijden, rekening houdende met de beschikbare gegevens [...]*".
- Over deze voorstellen moet er dan een beslissing genomen worden door de minister – waarbij er een verschil is in de behandeling van consensusvoorstellen (zie artikel 6, §4) en niet-consensusvoorstellen (zie artikel 6, §5).
- Zolang er evenwel geen beslissing is genomen, "*wordt de jacht in het betrokken vogelrijke gebied, behalve voor grofwild, opgeschort van 15 november tot en met 28 of 29 februari.*"

Alles samen betekenen deze eerste vier punten dat de van 2003 tot 2008 geldende regeling – waarbij de jacht in alle vogelrijke gebieden in de winter zonder meer opgeschort was – nu weliswaar gecontinueerd wordt, *maar* dat de betrokken groepen ter plekke een overeenstemming kunnen proberen te bereiken over een meer gespecificeerde regeling. Deze regeling kan dan ingaan als de minister die goedkeurt.

Er is ook het een en ander bepaald over de wijze van totstandkoming van deze voorstellen en over de beslissingsprocedure:

- Op grond van artikel 6, §2 van het Jachtvoorwaardenbesluit is er, in de vorm van een bijlage bij het ministerieel besluit van 2 juni 2009, een handleiding vastgesteld *"waarin het basisfeitenmateriaal, de methodologische richtlijnen en een formulier vervat zijn die de wildbeheereenheden en jachtrechthouders in kwestie in staat moeten stellen een geschikt voorstel van zones, perioden en maatregelen op te maken"*.
- In die handleiding worden er, wat de mogelijke maatregelen betreft, drie dimensies onderscheiden: afspraken over de concentratie van de jachtactiviteit in de tijd; afspraken over de concentratie van de jachtactiviteit in de ruimte; afspraken over de intensiteit van de jacht. In elk van de drie dimensies kan men logischerwijze wél of niet tot afspraken komen. De handleiding geeft aan dat een voorstel dat in geen van de drie dimensies afspraken bevat, of alleen maar afspraken inzake de jachtwijzen bevat, niet acceptabel is.
- Artikel 6, § 3 van het Jachtvoorwaardenbesluit bepaalt dat de door de betrokken groepen opgemaakte voorstellen van maatregelen ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan de minister. Vooraleer een beslissing te nemen legt de minister deze voorstellen voor advies voor aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, die adviseert *"over de verenigbaarheid van de voorgestelde maatregelen met de goede staat van instandhouding van de te beschermen vogelsoorten"*.
- Inzake consensusvoorstellen bepaalt artikel 6, §4 van het Jachtvoorwaardenbesluit dat de minister een beslissing moet nemen binnen de drie maanden na ontvangst van de voorstellen. *"Indien de minister geen beslissing neemt binnen de drie maanden na indiening van de in het eerste lid vermelde consensusvoorstellen, worden deze voorstellen van maatregelen geacht te zijn goedgekeurd."*

De aanbevelingen van de Minaraad over dit dossier zijn als volgt:

1. Het ingediende voorstel dateert van 29 augustus 2009. De minister dient dus een beslissing te nemen tegen 29 november 2009. De Minaraad vraagt om in het vervolg geen twee maanden te laten verlopen tussen de indiening van het voorstel en de voorlegging ervan aan de Minaraad voor advies. De Raad adviseert nu, wat dit voorliggende dossier betreft, om alleszins een expliciete beslissing te nemen, zelfs al zou het een laattijdige – en in dit geval, wegens consensus, alleszins positieve – zijn. Op die manier wordt er ter plekke zekerheid gecreëerd voor alle betrokken partijen.
2. Het ingediende consensusvoorstel werd ondertekend door de voorzitter van de wildbeheereenheid, door de directeur van Limburgs Landschap, en door een representant van een niet geïdentificeerde lokale landbouwvereniging (dat die identificatie uitblijft, ligt eigenlijk aan de structuur van het opgelegde formulier). De Minaraad is niet in staat om na te gaan of alle te betrekken verenigingen en organisaties in dit consensusvoorstel betrokken zijn geweest, en evenmin of de in het voorstel vermelde representanten representatief zijn voor de betrokken verenigingen. Het is overigens niet de rol van de Minaraad om deze controle door te voeren. De Minaraad gaat er van uit dat dit gebeurd is door het Agentschap voor Natuur en Bos, en, zo dit nazicht niet gebeurd zou zijn, adviseert de Minaraad om dit vooralsnog te doen.
3. In het consensusvoorstel wordt vastgesteld – en dus erkend – *"dat het gebied Vijvergebied Midden-Limburg zeer belangrijk is voor de krakeend en de slobeend die er al vanaf te zomer verblijven."* Dit strookt met de informatie die over dit gebied vervat is in bijlage I bij het ministerieel besluit van 2 juni 2009 – en het is positief dat dit vermeld wordt. Diezelfde bijlage bij het ministerieel besluit geeft echter ook

mee dat het gebied "in de winter tot meer dan 10.000 watervogels" herbergt. Dit is volgens de Minaraad ook betekenisvolle informatie die moet in rekening worden gebracht bij de opmaak of de evaluatie van een voorstel.

4. Om verstoring van de populaties watervogels waarvoor het vogelrijk gebied is aangeduid tegen te gaan, verklaart men, in het voorliggende consensusvoorstel, te kiezen voor een combinatie van jachtbeperkingen in de tijd met een onderverdeling in zones. Als principe is dit voor de Minaraad correct en conform met het ministerieel besluit.
5. De Minaraad stelt vast dat er – naast tijd en plaats – feitelijk ook enkele afspraken gemaakt zijn betreffende de jachtwijze (jacht op houtduif vanuit vaste standplaats, evenwel zonder tijdsbeperkingen; jacht op konijn zou alleen bijzondere bejaging betreffen, i.e. na toelating, maar ook zonder tijdsbeperkingen). Wat nog als afspraken betreffende jachtwijzen opgevat zouden kunnen worden zijn, voor fazant: (1) er wordt na 30 november "*minder intens gejaagd*", (2) niet alle jachtgroepen jagen op dezelfde dag en (3) één jachtgroep bejaagt nooit een volledig territorium op één dag. Afgezien van de vraag of deze afspraken niet wat concreter kunnen worden gemaakt, vindt de Minaraad deze afspraken positief, maar vraagt zich af of ze niet toegepast kunnen worden alle jacht, dus ook deze op wilde eend, houtduif, konijn en vos.
6. Bij de aanvang van het consensusvoorstel wordt er medegedeeld dat de WBE Vogelsanck een werkingsgebied heeft van 3782,3 ha. "*1689,62 ha hiervan wordt niet bejaagd en er zijn geen onafhankelijke jachtrechthouders*" – uit het bijgevoegde kaartje valt af te leiden dat een belangrijk deel hiervan beschouwd kan worden als bebouwd gebied. De aanvangsalinea vervolgt, even verder: "*Binnen de WBE bevindt zich het vogelrijk gebied 'Vijvergebied Midden-Limburg'. Met uitzondering van de jachtterreinen 440003 en 440013 liggen alle jachtterreinen deels in vogelrijk gebied.*". Deze informatie is relevant, maar niet voldoende specifiek. Bij de voorstellen zelf, tot onderverdeling in zones (bejaagde zones versus rustzones), stellen de indieners dat het zal gaan om het behoud van de bestaande rustzones binnen de WBE, "*met name de Platvijvers, de Rode Vijvers, de grondgebieden van het Agentschap voor Natuur en Bos en de bossen rond Kluis van Bolderberg*". De Minaraad vraagt zich af of dit mag beschouwd worden als zijnde een onderdeel van de eerder vermelde 1689,62 ha, dan wel of dit geheel of gedeeltelijk nieuwe rustzones zijn. Er valt uit het ingediende dossier niet duidelijk op te maken in welke mate deze rustzones overlappen met het vogelrijk gebied (het eigenlijke vijvergebied beslaat, aldus het ministerieel besluit, 2075 ha). De Minaraad beveelt aan om dit na te gaan: het lijkt nodig dat deze overlapping betekenisvol zou zijn.
7. Wat de verdeling in de tijd betreft worden volgende maatregelen genomen. (1) Voor de jacht op de fazant krijgt elke jachtgroep (er zijn 12 jachtgroepen in het vogelrijk gebied?) zes jachtdagen tussen 15 oktober en 31 december – dit maakt dat men zich een jachtbeperking oplegt wat betreft de jacht op de fazantenhaan, die normaal gesproken geopend is tot 31 januari. (2) Voor wat de wilde eend betreft wordt er eigenlijk niet ingebonden op de openingstijd (die normaal loopt tot 31 januari en in dit voorstel gehandhaafd wordt) – wel wordt afgesproken van de eendenjacht en de fazantenjacht na 15 oktober te laten samenvallen, om de verstoring te verminderen. Er worden ook nog wat afspraken gemaakt om de verstoringfrequentie per jachtterrein te verminderen. (3) Voor de jacht op de houtduif of de bijzondere bejaging van konijn worden er geen specifieke beperkingen in de tijd afgesproken. (4) Voor de vos voorziet men "*drie gemeenschappelijke jachtdagen [...] tijdens de reguliere openingsperiode*" – dus van 1 oktober tot 14 februari. Dit laatste kan in principe niet veel kwaad wat verstoring van watervogels betreft, op voorwaarde dat

men niet de vossen gaat op- of uitdrijven in de rietvelden.

Al bij al ontstaat het beeld dat er niet veel ingebonden wordt op de normale jachtopeningstijden (i.e. deze die bestaan los van het vogelrijk gebied), maar dat er wel gestreefd wordt naar afspraken om de frequentie of het verstorend karakter van de jachtactiviteiten op het terrein te verminderen. In de praktijk zal de jacht op fazant en wilde eend vermoedelijk voor Nieuwjaar plaatsgrijpen, terwijl de vossenjacht na Nieuwjaar zal plaatsgrijpen. De Minaraad beveelt dan ook aan om te onderzoeken of ook de eendenjacht niet zou moeten beëindigd worden op 31 december, alsook om de doorlopende jachtactiviteiten in verband met houtduif en vos zoveel mogelijk in de bos- en veldgebieden en niet bij de waterpartijen te verrichten.

De Minaraad is op dit moment niet in staat om in te gaan op de eigenlijke kwestie van *"de verenigbaarheid van de voorgestelde maatregelen met de goede staat van instandhouding van de te beschermen vogelsoorten"*. Hierbij spelen niet alleen het korte tijdsbestek van de adviesvraag, maar ook dat de permanente werkcommissies Jacht of Natuur nog niet opgericht zijn. De Minaraad neemt zich voor deze doorlichting in de toekomst wel te doen, op voorwaarde van tijdige overmaking van het dossier.

Op voorwaarde dat er rekening gehouden wordt met het gestelde in de hiervoor ontwikkelde zeven punten, adviseert de Minaraad, gezien de consensus in het gebied, positief over het voorgelegde voorstel.

De Minaraad stelt vast dat er geen monitoring voorzien is in het consensusvoorstel. Dit is ook niet verplicht. Anderzijds is geweten dat de betrokken Wildbeheereenheid, samen met de lokale natuurbeschermers en andere betrokken partijen, een LIFE+ project op het getouw heeft met het oog op een verbeterd natuur- en faunabeheer. De Minaraad beveelt dan ook aan dat de monitoringinspanningen in dat verband in te zetten om de effecten van deze consensusafspraken voor de overwinterende populaties watervogels op te volgen.

In lijn met artikel 6, §2, tweede lid van het Jachtvoorwaardenbesluit, beveelt de Minaraad aan om in de goedkeuring in te schrijven dat de goedgekeurde maatregelen eventueel in overeenstemming moeten gebracht worden met de instandhoudingsdoelstellingen van het in hetzelfde gebied aangeduide Vogelrichtlijngebied, zodra deze instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld zijn en er strijdigheden zouden zijn.

Tot slot is de Minaraad van mening dat, bij een volgende wijzigingsronde in de reglementering, er moet gestreefd worden naar een integratie of een harmonisatie tussen enerzijds deze rechtsfiguur van het "consensusvoorstel" inzake vogelrijke gebieden, en anderzijds het wildbeheerplan van de wildbeheereenheden.

Met de meeste hoogachting,

Jan Verheeke

Wvd. secretaris

Walter Roggeman

Voorzitter

